

„Danskere"

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESBLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danskere" udgaa Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$2.00. Udlandet \$2.50 Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladet's Indhold adresseres DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr. Entered at Blair Post office as second class matter. Acceptance for Mailing in special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 8, 1918.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskere's" Kontor. Advertising rates made known upon application.

Naar Læsere henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Gavn.

Indre. eller Hjemme-Mission.

Med et Par Ord vil vi henlede Læsernes Opmærksomhed paa en Artikel om dette Emne af Past. Chr. Falck, andetsteds i dette Nr. Særlig hvad der skrives i den sidste Del af Artiklen er vel værd for vor Kirkes Folk at overveje. Det har længe været kendt, at det er et saare ringe Procent-Tal af vore Danske i Amerika, der er under vor lutherske Kirkes Indflydelse. Er vi fri for Skyld i, at Forholdet ikke er bedre?

Fra vor Utah-Mission.

I „Taber" for April skrives: Vor Kirke og Søndagsskole i Salt Lake City har været særlig vel besøgt i Marts og Begyndelsen af April. Besøget har gennemsnitlig været meget større, end det har været før. Paaskedag oplyndt med en forferdelig Sne-storm, og dog var Kirken fyldt af Mennesker. Herren være prisset! Vi har ogsaa set et opmuntrende Tegn i Søndagsskolen i den senere Tid, nemlig dette, at flere af Forældrene og andre voksne er kommen med i Søndagsskolen. Maa der blive mange flere i Fremtiden!

Vor Frelzers Menighed, Racine, Wis.

Der berettes os fra denne Menighed — hvis Præst, Pastor J. N. Bing, jo for en Tid siden tog imod Kaldet fra Menigheden i Elk Horn, Ia. — at den havde sendt Kaldsbrev til Past. C. Wilhelmson, Kansas City, og faaet Afslag, og saa har den siden sendt Kaldsbrev til Past. E. S. Rosenberg, Fresno, Calif. Om han tager imod Kaldet, derom har vi til Dato intet hørt. Menigheden lover \$1500 om Aaret i fast Løn og fri Bolig.

Americanism. I Nr. 2 af L. B. A. Bulletin, som vi nylig har modtaget læser vi bl. a.:

„An organization of women met last week in Des Moines called the National Sisterhood of America, and among other things that they said was, „We are tired of the talk about Americanism; what we stand for is the old-fashioned patriotism that means something besides profiteering." — Ja, det var ikke saa galt; blot vi har Patriotisme, saa kommer Amerikaniseringen af sig selv.

Finanskomite og fælles Finanskasse.

De frie Kirkesamfund her i U. S. A. har alle deres finansielle Vanskeligheder at kæmpe med. Den svensk-lutherske Augustana Synode har bl. a. følt sig trykket af disse Vanskeligheder, og ved dens Aarsmøde i Lindsay, Kas., i Fjor valgte den derfor en Komite til at fremlægge et Forslag for Synodens kommende Aarsmøde til et bedre Finans-

system. Denne Komite holdt Møde i Rock Island, Ill., den 4. Marts i Aar, og i „Augustana" for 22. April publicerendes saa, hvad den har vedtaget som Forslag at fremlægge for Aarsmødet. Dette Forslag er for langt at meddele her, Hovedbestemmelserne i det er, at Synodens forskellige Virksomheder (Missioner, Skolevirksomheder, Hjælp til Præster (Pension?), Diakoniser-Arbejde, Barmhertighedsarbejde) og hvad det koster at holde disse Virksomheder gaende summer op under eet, og saa vælges der en Komite af 5 Medlemmer, 2 Præster og 3 Lægmand til at forestaa hele Samfundets Finansvæsen. Denne Komite skal da udarbejde Budget, fremlægge dette for Aarsmødet til Vedtagelse, siden dele Beløbet mellem Kredserne og forøvrigt kort sagt have Indsæende med, at det paalagdene kommer ind og siden uddeler af Hovedkassen til Samfundets forskellige Virksomheder. Forslagsstillerne knytter stort Haab til dette System.

Et mærkeligt Sangkor.

I „Augustana" for 13. Maj læses blandt Nyhederne: „En Sangafte. Sangeren David Bjørning med sine tre Sønner, 6, 7 og 9 Aar gamle, har i den senere Tid holdt Konserter i flere af vore Menigheder i Midtvesten. Det turde interessere Almenheden i Rock Island og Moline at vide, at de kommer til at optræde Onsdag Aften den 19. Maj i Gymnasiebygningen ved Augustana College. Billetpreisen er 25 Cents for Børn og 75 Cents for ældre. Ingen, som elsker Sang, bør forsømme da at være med." Det er allerede mærkeligt, at Fader og tre Sønner har Sanggave, saa de kan optræde og give Konserter, og end mærkeligere bliver det, naar Sønnerne ikke er ældre end disse. Gad nok haft en Anledning til at høre dem!

„A Greater Dana."

„The Church which is satisfied with straving and second-rate colleges has before it a dying and a fifth-rate future." —The Lutheran. „Christian schools are absolutely necessary to the life and work of a Church. A Church without schools must die." —Lutheraneren.

I. Why should we have a greater Dana?

1. We owe it to our country. A democracy to be successful must be based upon the principles of Christianity. The slogan: Make the world safe for democracy is in this country being changed to the significant sentence: Make democracy safe for the world. The need of the Christian college as a most important factor in our present reconstruction work is emphasized by many educators and statesmen of national reputation.

2. We owe it to the supporters of our Church.

Those who have made The United Danish Lutheran Church their Church can rightly demand that we provide for the education of their children, so that they may grow up in and be a blessing to the church of their parents.

3. We owe it to our Danish heritage.

Whatever our „national coloring" on the language question is to-day, we all believe that we represent a distinct and wholesome type of Lutheranism which we would like to transplant into the future Lutheran Church of this country. In order to do this effectively, we must have a better educated and a more highly cultured ministry and lay constituency.

4. We owe it to the specific Home Mission field which we represent.

It is a fact recognized by authorities on Home Mission problems, that a Danish church — using Danish and English as the particular field may demand — can do the most successful work among people of the same

extraction. This fact alone is sufficient reason why we must continue as an independent bilingual church. When our particular field ceases to exist, perhaps the only reason for our existence is removed. But until then let us be faithful with ever increasing zeal. II. How shall a Greater Dana be realized?

1. We must know the WHERE of our present situation.

In order to take a safe and decisive step in the direction of a Greater Dana, we must face squarely the present status of Dana College. Besides taking the general warning to heart never to trust a catalogue to tell the true story of the status of a school, there are several things which indicate that the great majority of our people, both laity and clergy, perhaps are in the dark in this respect. a) Some years ago the Branson Highschool catalog announced as a member of its faculty a Dana College pro-seminary graduate with the degree A. B. attached to it. b) Only a year ago a prominent minister of our church was greatly surprised to learn that Dana College was not using an A. B. degree. c) At our last Synod meeting it was expressed upon the floor of the Synod by a member of the Dana College faculty that \$3,000.00, added to our annual school budget, would enable Dana College to rise to the rank of an accredited college.

2. We must have before us the WHAT in this question.

By this I would simply emphasize the necessity of realizing what an up-to-date college implies and that we have that realization constantly and vividly before us in all the plans we now make. To make this more explicit I would emphasize these three phrases: An **up-to-date** college; a **Lutheran Christian** college; a typical American college with a **strong department** in Danish language and literature.

3. We must see clearly the HOW as to the realization of our plans.

I have said in private letters if the crisis through which we now are passing cannot give us a clear vision as to how a Greater Dana can be realized, I see no light. In all the writing that has appeared in our papers upon the school question this last year, I have discovered only two attempts along the line of giving us something constructive. We need buildings sadly, we need equipment for library and laboratories still worse, we need an endowment fund etc., but we need above everything else as the absolute requirements for a Christian college 1st. A distinct type of teachers. They dare not be inferior in scholarship, that is, they must be specialists in their particular field of work. They must be men and women of high Christian principles whose personality will determine the social and religious atmosphere of the college. They must be men from our own midst who understand our problems and are willing to sacrifice for the cause. They must be men who enter upon the work with a view of making it a life-work. A college will not be developed and maintained by a staff of teachers the greatest part of whom are in the work as a stepping-stone to some other position. During the many years we have been doing school work, we have only two teachers closely associated with our college. I suppose it was this situation that prompted one of our ministers to suggest that we appoint a „look-out" committee to be on the trail for prospective teachers. 2nd. We must carry on a persistent systematic campaign of education on the blessing and necessity of higher education. Is it consistent with our view of education as the most important branch of our church work,

that this subject is seldom mentioned among us except in connection with raising funds? Does the cause not deserve to be mentioned at our Luther League conventions, at our district and annual conventions, and frequently in the local congregations? Submitted for the careful and prayerful consideration of all interested in our educational work. Theo. M. Hansen. Northfield, Minn., May 10, '20.

Skolen. En Samtale.

Niels—Naa, hvad tænker du, Ole, om at flytte fra Blair? Ole—Du mener at flytte vor Skole til Harlan, er du særlig? Og hvor er saa Fordelen henne? For Harlans Tilbud fra Blair sig vende, En gammel Skole paa begge Pladser. Men „Dana" sikkert bedre passer

Til Samfundets kommende Trang. Niels—Jeg mener, den Tid bli'er ej lang. Til vi er nødt til at have Fuld College Course og lave vor Skole efter nyeste Mode. Det vilde bedre passe mit Ho'ede; Respekt for Harlans Tilbud, Det ser jo storartet ud; Værdi af Dollars i Tusindvis, Det læste jeg i vor Avis. Ja, jeg blev helt forundret. Der stod „halvandet hundre"—Man kan nærmere sætte Pirsens End Køberens Navn, i Avisen. Ole—Naar vi nu gaar til Blair og ser Paa Skolens Værdier, og meget i mer Du finder der, end nogen tror, Selv Lærerne tæt ved Skolen bor; Alt ved „Dana" er helt bekvemt, Og kan forbedres meget nemt. Niels—Men hvorfor vil man Skolens flytte? At flytte til Harlan vil lidet nytte, Mindre end fem og fyre Mil i lige Linie, som en Pil Afskudt fra en Bue gaar, Dette ingen Betydning faar; Er det et rigtigt Auto-Føre Paa nogle Timer du kan det køre.

Der tales noget om nye Planer, At alle Nationers Lutheraner, Engang i Tiden bør samles til eet, Og det er i Grunden ogsaa ret; Med dette for Øje jeg sikkert vil Flytte Skolen to Hundrede Mil og bygge en ny fra Grunden af Rigtig efter Nutidens Krav; Det koster Penge, vil du sige, Men alle Guds Børn er rige, Og ved, at hvad til Gud er givet, Aldrig savnes her i Livet. En Ven af mig, her i vor By, Sagde: et Tusind til en ny Vil jeg give, men til den gamle Et Hundrede vil jeg samle. Maaske der er mange fler, Som saadan paa Sagen ser. Menigheder Landet over, Lad os nu se, hvad I lover Til Skolen, om den bliver ny, Og hvor, i hvilken By Det bliver bedst at bygge?

Om I vil være trygge Som Delegat en „business man" Den bedste er, I vælge kan, Og instrukser jer Delegat, Som er kompetent og parat At stemme som Menigheden vil, Dette er, hvad vi trænger til, Fordi Lægmand med sin Daler Alle Udgifterne betaler.

Husk! dette er klart som Solen Naar I nu skal stemme om Skolen Skal blive i Blair, eller flyttes bort — „Kan det gavne Skolen stort?" Hvis ikke, saa lad vær', Lad Skolen blive i Blair.

Nu paa Samfundets kommende Møde Vil Sindene i Forretning gløde,

Vi Tilbud fra Spencer, Iowa, faar, Kan bygge Skole der næste Aar. De vil give os fyre Acres Land, Og Penge til, blot vi faar i Stand En rigtig Skole for Theologi Med „business" og fuld College Og alt det upraktiske slipper Bort for gode business Prinsipper.

Og Spencer, ja jeg tror for Resten, Er den bedste By i Vesten.

Du vilde det bedre forstaa, Om du selv kom og saa. Skal vi ikke bygge der, Bliv saa endelig i Blair. Ole—Ja, saa er vi enige ligevel For saadan mener jeg ogsaa selv.

(Efterskrift til Læseren).

Niels—Min Mening er, som jeg har skrevet Men du maa frit forandre Brevet, Som muligvis er fuld af Fejl; Jeg gik vel med for Halde Sej. N. C.

Oplysning til en Lægmand i Danskere Nr. 18.

„En Lægmand" kom til Besindelse, Om Spencers Baneforbundelse, Og Hjem for Iowa „traveling men," Et Hundrede og halvtreds af dem, Som finder det en simpelt Sag At ende Rejsen paa samme Dag. Det er ogsaa ubekendt At en Mand, der er noget bevendt, Søger Arbejde, men intet faar I de sidste tyve Aar.

N. C.

Skoletilbud fra Spencer, Iowa.

Hvad bliver det til med Skoletilbudet fra Spencer? spørger man. Jo — her kommer det. Spencer byder den forenede Kirke til vor Samfundsskole 108 Acres Land, beliggende paa Hovedgaden lidt udenfor Byen. Foruden Landet venter man at kunne byde cirka \$50,000 i kontante Penge. Disse Penge tilvebringes ved at sælge Byggetomter ud af Landet, \$950 for hver. Bliver der ikke solgt Byggegrunde nok til at indbringe \$50,000, vil der altsaa blive mere end 108 Acres Land tilovers. Ud af de 108 Acres kan man endnu sælge 162 Byggetomter og saa endda have 66 Acres til Skolekampus.

Komiteen, nedsat af Menighederne i Spencer, den nord for Spencer og den i Royal, mener, at dette Tilbud er enestaaende, og at vor Skole derfor bør flyttes til Spencer. Tillad os hermed at begrunde vor Anskuelse. 1. Set fra det finansielle Synspunkt. Landet, der bydes, med samt den kontante Gave er værd meget mere end baade Land og Bygninger, vi nu har i Blair. Sammenlignet med Harlans Tilbud falder det ogsaa ud til Spencers Fordel. Værdien af Skolebygningen i Harlan er anslaaet til \$70,000, naar man faar anvendt \$10,000 a \$15,000 paa dens Istandsættelse. Altsaa bliver Bygningens Værdi, som den staaar, \$55,000 eller \$60,000, i Virkeligheden ikke meget mere end de kontante Penge, Spencer vil tilbyde; desuden kan man sælge 162 Byggetomter eller 42 Acres Land i Spencer og saa endda have tre Gange saa stort et Skolekampus som i Harlan, med andre Ord 66 Acres. Man kan, saa selv prøve at beregne, hvor meget mere Spencers Tilbud er værd end Harlans.

2. Den geografiske Beliggenhed. Det er bleven hævdet, at da den Dag nok vil komme, da der vil blive en luthersk Kirke i Amerika, vil det være uklogt at spendere store Summer paa Skolen i Blair, thi en Sammenlutning vilde overflødigøre en luthersk Skole saa nær ved Midland College i Fremont. Det vilde

derfor være bedre, at vi byggede Skole længere fra Fremont. Men mon Harlan da ikke ogsaa er lovligt nær? Der er omkring 80 Mile imellem Fremont og Harlan. Spencer, derimod, er saa langt fra nogen anden luthersk College at en Skole der fremdeles vil have en Mission at øve i Tilfælde af en Sammenslutning af de lutherske Kirker. I Forhold til vort eget Samfund er det vanskeligt for os at indse, at Spencer ikke skulde være ligesaa godt beliggende som Harlan. Vi indrømmer, at et meget stort Antal af vort Kirkefolk er bosiddende i Audubon og Shelby Counties; men man kan let komme derfra til Spencer. Man kan rejse fra Harlan om Formiddagen og være i Spencer midt paa Eftermiddagen. Mon det ikke ogsaa kunde være fordelagtigt, at vor Skole blev lokaliseret lidt nærmere Minnesota. Skolen i Hutchinson havde en Gang ca. 300 Studenter, flere end Dana nogen Sinde har haft, hvilket noksom tyder paa, at der i Nord er en skolesøgende Ungdom. Ansgar College gled os vist ikke ud af Hænderne af Mangel paa Studenter. 3. Lokale Forhold. Spencer er en Fremskridtsby og en ren By. Spencefolkene i Almindelighed, saavel som vore egne Menighedsfolk, giver Indtryk af, at de har Forstaaelse af en Kirkeskoles store Betydning, og hvad den bør være, samt at de har i Sinde at sende deres studerende Ungdom til vor Skole, om den bliver bygget i Spencer. Hermed er givet Substansen af det Tilbud, som vil fremkomme formelt fra Spencer til Aarsmødet i Hutchinson. Paa Komiteens Vegne, N. C. Carlsen

Skal vor Skole flyttes?

Under denne Overskrift har Pastor L. A. Laursen et Stykke af sidste Danskere, til hvilket jeg gerne vil føje et Par Bemærkninger. Alt, hvad der siges under Punkt I og II er jo „problematiske"; saa vidt mig bevidst er der ingen, der har lovet mere aandeligt Liv eller bedre Betingelser for „educational" Muligheder. Hvad det angaar antager jeg, at de to Staters Skolesystem ikke varierer ret meget. Det er ret glædeligt, at „Dana College igen staaar i højeste Klasse med Hensyn til Statsanerkendelse. For det tredje: Er det nu en finansiell Vinding? At det er et flot Tilbud fra Harlan kan ikke nægtes, men om det er en Vinding at modtage Tilbudet er en anden Sag. 1. En Bygning, værdsat af Arkitekten til \$70,000. 2. 20 Acre's ca. \$500 pr. Acre \$10,000. 3. 40 Byggelodder a \$500 — \$20,000." Tillad mig her at minde om, at der er „Fixtures", „school furniture" — som Arkitekten ingen Værdi har sat paa — alt hvad der væsentlig mangler er „office furniture", da jeg ingen Anelse har om, hvad dette er „værd til os", vil jeg undgå at give nogen falsk Forestilling derom. Pastor Laursen siger saa endvidere \$15,000 til Reparationer — Arkitekten siger fra \$10,000 til \$15,000 — hvorfor nu den højeste Sum? Landet anslaaes til ca. \$500 pr. Acre. Ja, det er maaske alt det, det er værd, men det kan og vil blive solgt saa snart vor „option" er udløbet for en ca. \$200 a \$300 mer per Acre. Det bør ogsaa oplyses, at der ligger to Beboelseslejligheder paa de nævnte Byggelodder, som mindst forhøjer Værdien en ca. \$7 a \$8,000, maaske mere. Endvidere spørger Pastor Laursen: „Hvad skal vi ud med, før vi kan tage imod Studenter i Harlan?"